

Aischilas

Maldautojos

Iš senosios graik kalbos vert
Audron Kudulyt -Kairien

Maldautojos (gr. Ἥκετιδες, Hiketides) — senovės graikų dramaturgo Aischilo tragedija, buvusi pirmoji neišlikusios tetralogijos apie Danajides dalis. Šią Aischilo tetralogiją sudarė tragedijos *Maldautojos*, *Danajidės*, *Aigiptiečiai* ir satyrinė drama *Amimon*. Tragedija priklauso ankstyvajam Aischilo kūrybos etapui.

Siužetas

Penkiasdešimt Danajidžių, bėgdamos nuo savo pusbrolių Aigipto sūnų, norinčių jas vesti, atvyksta į Argą ir prašo valdovo Pelasgo suteikti joms prieglobstį. Šis, po ilgų svyravimų, pateikia klausimą apsvarstyti tautos susirinkimui. Susirinkimas nubalsuoja priimti pabėgėles. Į Argą atplaukia Aigipto laivai. Aigipto šauklis mėgina jėga išsivesti Danajides, tačiau tam pasipriešina Pelasgas. Šauklis pagrasina karu ir išeina. Danajidės eina į Argo miestą, kur tikisi būti priklaustos.

Tragedijoje nevaizduojami tolesni mito įvykiai: Danajidės patenka aigiptiečiams į rankas ir šie jas veda. Vestuvių naktį penkiasdešimt Danajo dukterų išžudo savo vyrus (išskyrus vieną Hipermestrą, Linkėjo žmoną). Už tai Hado karalystėje Danajidės nubaustos ypatinga bausme – pilti vandenį į bedugnį indą.

Veiksmas vyksta Arge

Veikiantys asmenys

Danajas

Pelasgas, Argo karalius

Šauklis

Danajidži choras

Choro vadov

Danajidži tarnai i choras

Parodas

eina Danajidži choras, su Danajid mis kartu ateina j t vas Danajas

Choras

Tegu Dzeusas, globėjas bėglių, pagailės
 Ir apsaugos laivus, kuriais atplaukėm čia
 Nuo Nilo smėlingųjų žiočių.
 Mes palikome kraštą šlovingą (jisai
 5 Prie pat Sirijos žemių yra), ne todėl,
 Kad žmonės nusprendė išstremt mus
 Iš savosios šalies, jog nužudėm ką nors,
 Bet todėl, kad tekėt už Aigipto sūnų,
 Už pusbrolių savo tikrųjų,
 10 Nesutikome. Tėvas Danajas, kuris
 Patarėjas ir vadas yra dukterų,
 Sugalvojo mums išėitį gerą –
 Per audringąją jūrą į Argą keliaut,
 Nes iš Argo yra mūs visa giminė,
 15 Ir gimusi Arge kadaise
 Telyčia, kurią vaikės nuožmusis gylys.
 Kai ją palietė Dzeusas, pagautas aistros,
 Telyčia ta pastojo. Koks kraštas
 Svetingiau negu šis mus galėtų priglaust?
 20 Pasiėmusios laikom bėglių šakeles,

Apvyniotas siūlais vilnoniais.
 O tu, mieste, šalie, o švarus vandenie,
 O viršiausi dievai, o garbingi vadai,
 Šioje žemėje turintys valdžią!
 25 O mus gelbstintis Dzeuse, trečioji dalis
 Atiteko valdyt tau! Tu saugai namus
 Žmonių sąžiningų! Priglauskit
 Šį maldaujančių moterų būrį savo
 Gailestingoj šaly, neatstumkite jų!
 30 O Aigipto sūnų įžūliųjų
 Nepriimkit! Lai jūsų greitieji laivai
 Juos į jūros platybes nubloškia tolyn
 Pirmiau nei išlips jie į žemę.
 Lai jiems pražūtį neša pakilus audra,
 35 Viesulai ir perkūnai, baisingi žaibai,
 Ir liūtis, nesuvaldomi vėjai
 Daug anksčiau negu pusbroliams mūsų pavyks
 Mus per prievartą vest, neteisėtu būdu
 Užkariauti vestuvinį guolį.

Choras

Strofa I

40 Aš Dzeuso vaiką šaukiu
 Už jūrų gyvenantį,
 Globėją visų, kurį
 Pagimdė mūs pramotė.

Gélétose pievose
 45 Ją, paverstą telyčia,
 Pamilęs palietė Dzeusas.
 Ir, laikui praėjus, gimė
 Sūnus. Jo vardas – Epafas.

Antistrofa I

Šaukiau aš sūnų Ijò,
 50 Klajodama pievoje,
 Kur klaidžiojo pramotė.
 Ką iškentė ji, žinau.
 Įrodyti jos kančias
 Šios žemės gyventojams
 55 Galiu. Labai netikėtos
 Atrodys tos ilgos kalbos,
 Kurias aš jiems pasakysiu.

Strofa II

Jeigu būrėjas iš paukščių išgirstų
 Mūsų liūdnas dejones,
 60 Jis pagalvotų, kad girdi verksmingą
 Balsą Terėjo žmonos,
 Lyg lakštingalą vanagas vytųs...

Antistrofa II

Ji, atskirta nuo laukų ir nuo upių,
 Verkia dėl savo namų
 65 Ir dėl sūnelio mirties, nes nužudė

Sūnų pati, kažkada
 Apimta nesuvaldomo pykčio.

Strofa III

Aš nusiminusi verkiu
 Ir raudu jonine gaida,
 70 Draskau švelniuosius skruostus,
 Įdegusius prie Nilo.
 Širdis manoji plyšta,
 Lig šiolei ašarų neliejusi.
 Bijausi, kad pabėgėlės
 75 Iš ūkanotosios šalies
 Neras čia užtarėjo.

Antistrofa III

Dievai, globėjai giminės,
 Teisybės sergėtojai, jūs
 Manęs dabar klausykit!
 80 Neleiskit šiems jaunuoliams
 Per prievartą mus vesti!
 Vestuvių norim be kraujomaišos!
 Net ir nuvargusiems kare
 Pabėgeliams juk galima
 85 Prie aukuro priglusti!

Strofa IV

Kad Dzeusas būtų palankus!
 Sunku suprasti dievo norus.

Neaišku, kas jo širdyje.

Nežinomi keliai jo,

90 Kitiems nematomi.

Antistrofa IV

Užgimę Dzeuso galvoje,

Visi sprendimai išsipildo.

Juodos nelaimės valandą

Visur jie skaisčiai šviečia

95 Mirtingiesiems žmonėms.

Strofa V

Žmonės, puikybės pilni,

Turi vilčių didelių.

Jos tartum bokštai aukšti.

Sugeba Dzeusas lengvai

Žmones nusviesti žemyn

100 Ir sunaikinti viltis.

Savo soste šventam

Jis vykdo, ką tik sugalvoja.

Antistrofa V

Dzeusas tegu pamatys –

105 Belo vaikaičiai jauni

Baisiai įžūlūs, nes mus

Nori per prievartą vest.

Siekia jie to atkakliai,

Savo tikslų apsėsti.

110 Geismas skatina juos.
Vėliau supras jie, kad klydo.

Strofa VI

Šaukiu, vaitoju verkdama
Ir laistau ašarom žodžius.
Vaje, vaje!

115 Tarytum gedulo giesmė
Mana rauda, save apraudu,
Nors dar esu gyva.
Kalnuotoji Apide, aš meldžiu,
Šios svetimšalės balso išklausk!

120 Lininę savo skraistę, iš Sidonijos
Atsivežtą, dažnai draskau,
Labai nuliūdusi.

Antistrofa VI

Prisiekiu paaukot dievams,
Jei jie išgelbės nuo mirties.

125 Vaje, vaje!
Jei viskas pasiseks gerai!
O kokios baisios mano kančios!
Kur mus lemtis nuneš?

Kalnuotoji Apide, aš meldžiu,
130 Šios svetimšalės balso išklausk!
Lininę savo skraistę, iš Sidonijos
Atsivežtą, dažnai draskau

Labai nuliūdusi.

Strofa VII

Lininės burės, irklai
 135 Ir tvirtas laivas nešė
 Kartu su vėjo gūšiais
 Mane į čia per jūrą.
 Tačiau aš nesiskundžiu.
 Lai visaregis tėvas
 140 Laimingą baigtį siunčia,
 Kad palikuonės pramotės garbiōs
 Vedybų šių išvengtų,
 Išsaugotų skaistybę.

Antistrofa VII

Tegu mane pamato
 145 Dukra tyroji Dzeuso,
 Lai pyksta ant jaunikių,
 Kurie mėgina vyti.
 Lai deivė netekėjus
 Pagelbės man, mergelei,
 150 Ir bus gynėja mano,
 Kad palikuonės pramotės garbiōs
 Vedybų šių išvengtų,
 Išsaugotų skaistybę...

Strofa VIII

O jeigu ne, mes saulėj

- 155 Įdegusios merginos,
 Sau užsinersim kilpą,
 Šias šakeles nunešim
 Pas mirusiųjų Dzeusą,
 Kuris pats svetingiausias,
- 160 Kadangi Olimpiečių
 Malonės nepatyrėm.
 O Dzeuse! Neapykanta dievų
 Vis persekioja pramotę Ijò!
 Pati labai gerai žinau,
 165 Kaip baisiai moka pykt Hera,
 Žmona valdovo Dzeuso!
 Žinau, kad smarkūs vėjai sukelia audras.

Antistrofa VIII

- Ar ne teisingai Dzeusui
 Bus imta priekaištauti,
 170 Kad jis nemyli savo
 Sūnaus, kurį jam karvė
 Pagimdė, kad į šoną
 Jis savo žvilgsnį suka,
 Kai mes maldas jam sakom?
- 175 Kad mus jisai išgirstų!
 < O Dzeuse! Neapykanta dievų
 Vis persekioja pramotę Ijò!
 Pati labai gerai žinau,

Kaip baisiai moka pykt Hera,
 Žmona valdovo Dzeuso!
 Žinau, kad smarkūs vėjai sukelia audras.>

Pirmasis epeisodijas

eina Danajas

Danajas

Nurimkit, dukterys! Atvykot su manim,
 Senu, protingu, ištikimu tėvu. Čia,
 Sausumoje, aš stengiuos viską apgalvot.
 Ką pasakysiu, įsiminkit. Tolumoje
 180 Matau aš dulkes. Jos – tai pranašas tylus,
 Kad artinas kariai. Jau ratų girgždesį
 Girdžiu, matau ginkluotą būrį, jų skydus
 Ir ietis, žirgus, vežimus lenktus regiu.
 Galbūt mus pamatyt valdovai šios šalies
 185 Nusprendė, sužinoję, kad atvykome.
 Ar šie kariai bus nusiteikę palankiai,
 Ar, užvaldyti įniršio, mus puls, vis tiek
 Geriau, merginos, jums prisėst ant kauburio,
 Kur renkasi dievai. Už bokštą aukuras
 190 Patikimiau, tvirčiau už skydą. Eikite,
 Kaire ranka paimkit šakeles, baltais

Vilnoniais siūlais apvyniotas (tai ženklai
 Mielaširdingo Dzeuso). Kai kalbėsite
 Su nepažįstamais, kalbėkite trumpai,
 195 Nedrąsiai, graudžiai, taip, kaip pridera kalbėt
 Pabėgėlėms. Pabrėžkit, kad reikėjo jums
 Ne dėl pralieto kraujo bėgt. Kalbėdamas
 Nekkelkit balso, būkit susikaupusios,
 Tegu rintis jums spinduliuoja iš akių.
 200 Ilgų kalbų nereiks, nes daugžodžiavimo
 Šie žmonės neapkenčia. Nepamirškite
 Mokėti nusileist. Bėglėms tai būtina.
 Ir įžūliai kalbėt netinka silpnesniems.

Choro vadov

O tėve, tu protingoms savo dukterims
 205 Protingai patarei. Gerus nurodymus
 Atminsiu. Lai tai Dzeusas protėvis išvys!

Danajas

[210] Tegu jis iš aukštybių žvelgia palankiai!

Choro vadov

[211] Jei jis norės, tai viskas pasibaigs gerai.

Danajas

Daugiau jau nebegaiški, reikia greitai veikt!

Choro vadov

[210] Norėčiau aš prie tavo sosto būt arti.

Danajas

< . . . . . >

Choro vadov

O Dzeuse! Pagailėki ir neleisk pražūt!

Danajas

Į šitą Dzeuso paukštį kreipkitės dabar!

Choro vadov

Mes meldžiam išganingų saulės spindulių!

Danajas

Ir Apolono, išvaryto iš dangaus!

Choro vadov

215 Jis žino bėglio dalią, mus galės užjaust.

Danajas

O kad užjaustų, kad suteiktų paramą!

Choro vadov

Kurio dar iš dievų reikėtų šauktis man?

Danajas

Regiu aš dievo ženklą – šitą trišakį.

Choro vadov

Lydėjo mus lig šiol, lai žemėj padeda!

Danajas

220 Helėnų šalyje ir Hermis jums padės.

Choro vadov

Lai gerą žinią mums praneš, išlaisvintoms!

Danajas

Pagerbkit bendrą aukurą visų dievų,

Sutūpkit lyg balandės, išsigandusios
 Būrelio vanagų, taip pat sparnuotų, bet
 225 Į savo giminę besikėsinančių.
 Ar doras paukštis, besivaikantis kitus?
 O tas, kuris iš tėvo dukrą atima
 Ir veda ją per prievartą, yra teisus?
 Toks neišvengs bausmės, net būdamas Hade.
 230 Kaip pasakoja žmonės, kitas Dzeusas ten
 Surengia paskutinį teismą mirusiems.
 Žiūrėkite ir taip atsakinėkite,
 Kad viskas jums kuo sėkmingiausiai baigtųsi.

Danajo dukterys ir Danajas sus da prie aukuro
Ateina Pelasgas, lydimas ginkluot kari

Pelasgas

Iš kur šis pulkas ne helėnių moterų?
 235 Jos vilki brangius svetimšalių drabužius,
 Apjuostos galvos juostom. Aprangos tokios
 Nedėvi moterys nei Arge, nei kitur
 Heladėje. Man kelia nuostabą, kaip jos
 Be palydovų, be globėjų, be vadų
 240 Į mūsų šalį pačios drįso atkeliaut.
 Prie aukuro dievams sukrovėt šakeles
 Kaip pridera atvykusiems pabėgėliams.

Tik tai Heladės žmonės gali numanyt.
 Galbūt ir kitką būtų nesunku atspėti,
 245 Bet jūs mums pačios galite papasakot.

Choro vadov

Dėl mano aprangos tu nesuklydai, ne.
 Tačiau su kuo kalbu – su paprastu žmogum?
 Su sargu? Su žyniu? Ar miesto valdovu?

Pelasgas

Nesibijoki, drąsiai man atsakinėk.
 250 Esu Pelasgas, Pelaichtòno, kilusio
 Iš žemės, vaikas ir valdovas šios šalies.
 Todėl pelasgų vardą gavo ir gentis,
 Kuri maitinasi šios žemės derliumi.
 Valdau aš visą kraštą, nusidriekusį
 255 Į vakarus nuo pat Strimono šventojo.
 Priklauso man peraibų žemė ir sritis
 Anapus Pindo, prie pajonų esanti,
 Kalnai Dodonės. Mano valdos baigiasi
 Kur driekias jūros krantas. Apidė
 260 Ši žemė pavadinta – garbei to, kuris
 Išgydė ją kadaise. Iš Naupākto toks
 Apidas, vaikas Apolono, mokantis
 Pagydyti žynys, atėjęs žemę šią
 Apvalė nuo pabaisų, grėsmę keliančių
 265 Žmonėms. Gajà, nusikaltimų kruvinų

Paniekinta, pagimdžius buvo iš savęs
 Gyvačių visą tuntą – baisų, knibždantį.
 Apidas greit jas išgalabijo, nuodus
 Prieš gyvates paruošęs. Ir už tai dabar
 270 Argiečių maldose jis nuolat minimas.
 Kai jau žinai šiek tiek apie mane, atskleisk
 Tu savo giminę, papasakok daugiau.
 Bet prisimink – nemėgstam daugžodžiavimo.

Choro vadov

Trumpai ir aiškiai atsakysiu. Esame
 275 Iš Argo, iš garbingos karvės kilusios.
 Kad tai tiesa, patvirtinsiu kalbėdama.

Pelasgas

O svetimšalės, man neįtikėtina,
 Kad sakot, jog iš Argo esat kilusios.
 Jūs nepanašios į čionykštes moteris,
 280 Bet daug labiau į Libijos gyventojas.
 Galėjo Nilas tokią gentį išauginti.
 Gal atspindi šitų moterų veiduos
 Kipriečių bruožai, paveldėti iš tėvų.
 Girdėjau, kad panašios indų moterys,
 285 Prie aitiopų krašto įsikūrusios.
 Jos ant kupranugarių jodinėja. Jei
 Turėtumėt lankus, su mėsaėdėmis
 Neišteklėjusiomis amazonėmis

290 Palyginčiau aš jus. Norėčiau sužinot
Daugiau, koku būdu iš Argo kilote.

Choro vadov

Yra argiečių žemėj Heros šventykla.
Ijò, kaip kalba žmonės, buvo jos žynė.

Pelasgas

Žynė ji tikrai ji buvo. Daug kas sako taip.

Choro vadov

Ar kalba, kad pamilo Dzeusas žynę šią?

Pelasgas

295

.....

Choro vadov

Tačiau jų meilė Herai tapo žinoma.

Pelasgas

Ir kaipgi baigėsi kivirčas tarp dievų?

Choro vadov

Hera šią moterį į karvę pavertė.

Pelasgas

300

Mėgino Dzeusas su ta karve suartėti?

Choro vadov

Taip, pasivertęs jaučiu. Šitaip kalbama.

Pelasgas

O ką padarė jo galingoji žmona?

Choro vadov

Ji visaregį sargą karvei pasiuntė.

Pelasgas

Tu kokį visaregį piemenį mini?

Choro vadov

305 Tai Argas, žemės vaikas, Hermio užmuštas.

Pelasgas

Ką dar tai vargšei karvei surezgė Hera?

Choro vadov

Jai pasiuntė sparnuotąjį kankintoją.

Pelasgas

307a <Ar gylį, karves puolantį, minty turi?>

Choro vadov

308 Prie Nilo upės jis vadinamas sparva.

Pelasgas

310 Sutampa, ką kalbi, su tuo, ką aš žinau.

Choro vadov

311 Lig Memfio ir Kanobo karvė nulėkė.

Pelasgas

309 Kodėl gi iš šalies ji bėgo taip toli?

Choro vadov

313 Pastojo ji, kai Dzeusas palietė ranka.

Pelasgas

O kas gi buvo Dzeuso ir Ijò sūnus?

Choro vadov

315 Epafas, nes tą karvę Dzeusas palietė.

Pelasgas

< O kas Epafo palikuonis? Pasakyk.>

Choro vadov

Tai Libija, didžiausią derlių gaunanti.

Pelasgas

Koks vaikas gimė Libijai, ar tu žinai?

Choro vadov

Senelis mano, Belas, šiam gi – sūnūs du.

Pelasgas

320 O išmintingas tavo tėvas kuo vardu?

Choro vadov

Danajas. Broliui – penkios dešimtys sūnų...

Pelasgas

Neslėpki dėdės vardo, kas jisai, atskleisk.

Choro vadov

Aigiptas. Tu žinai, kad mūsų giminė

Sena. Padėki mums, iš Argo kilusioms!

Pelasgas

325 Atrodo, ši šalis nėra jums svetima.

Tačiau kodėl nusprendėte gimtus namus

Palikti? Kokią lemtį teko jums patirt?

Choro vadov

Pelasgų vade, žmonės turi įvairių
 Bėdų. Skirtingos jos, nėra tokių pačių.
 330 Ar kas tikėjosi, kad šitoms seserims,
 Pabūgusioms vestuvių neapkenčiamų,
 Teks netikėtai bėgti ir Argan atkeliaut?

Pelasgas

Ko tu meldi dievų, laikydama šakas,
 Šviežiai nuskintas, baltu siūlu apsuktas?

Choro vadov

335 Aigipto giminei nenoriu aš vergaut.

Pelasgas

Ar jos neapkenti ar nuodėmės bijai?

Choro vadov

Kokia nauda mylėti mus paėmusius?

Pelasgas

Bet taip stipresnė darosi šeima.

Choro vadov

Atstumti nelaimingus žmones nesunku!

Pelasgas

340 Kaip jums įrodyti, kad aš dievobaimingas?

Choro vadov

Sūnums Aigipto mūsų tu neatiduok!

Pelasgas

Prašai sunkaus dalyko – reiks su jais kariaut.

Choro vadov

Teisybė mus užstos, jinai padės kariaut.

Pelasgas

Jei buvo jūsų padėjėja nuo pradžių.

Choro vadov

345 Dievų apvainikuotų pasigėdinki!

Pelasgas

Ant aukuro pamatęs šakeles, bijau
Maldautojų globėjo Dzeuso įniršio.

Komas

Choras

Strofa I

O pelasgų valdove, Palaichtono sūnau,
Manęs paklausyki ir būk palankus!
350 Maldautoja aš, aš – klajūnė, bėglė,
Kaip ta telyčia, išsigandus vilkų,
Vis mūkia, užlipus ant skardžio stataus,
Pagalbon piemenį kviečia.

Pelasgas

Matau – užklotas šviežiomis šakelėmis
355 Dievų būrys man linkčioja pritardamas.
Kad tik mums nepakenktų šios atvykėlės!
Kad tik neįsiveltų polis nelauktai
Į kautynes! Nereikalingos poliui jos.

Choras

Antistrofa I

360 Lai Temidė, maldautojų globėja, žmona
 Gėrybių dalintojo Dzeuso, žiūrės,
 Kad mes neatneštume poliui žalos!
 Tu senas, bet mokykis iš jaunesnių!
 Prašytojus gerbki, nes mėgsta dievai
 Aukas žmonių dorovingų!

Pelasgas

365 Ne mano namuose jūs atsisėdote
 Prie židinio. Jei polis šis pavojuje,
 Tegu nusprendžia žmonės, kaip bėdos išvengt.
 Aš pats jums nieko pažadėti negaliu,
 Kol su visais miestiečiais nepasitariau.

*Choras**Strofa II*

370 Tu – polis esi ir žmonių minia,
 Viešpats esi neteisiamas!
 Tu aukurą, židinį žemės, turi!
 Viską tu pats nusprendi,
 Nes esi vienvaldys.
 375 Tad bijok prakeikimo!

Pelasgas

Tegu ant mano priešų krinta prakeikimai!
 Kaip, sau nekenkiant, jums padėti, nežinau,
 Tačiau nėra gerai paniekinti maldas.

380 Aš pasimetęs. Man baisu ką nors daryt,
Ir nedaryti laukiant, ką likimas lems.

Choras

Antistrofa II

Pažvelk į mus stebintį iš dangaus
Sargą žmonių, daug kentusių,
Kurie nesuranda teisybės tikros
Tarp artimų mirtingų.

385 Dzeuso kerštas jų lauks,
Jo rauda nesuminkštins!

Pelagas

O jei pagal anos šalies įstatymą
Aigipto sūnūs, jūsų giminės tikri,
Jus gali vesti, kas norės jiems sutrukdyt?
390 Jūs turit mums įrodyt, kad anam krašte
Jie neturėjo teisių jus į žmonas imt.

Choras

Strofa III

O kad nebūčiau vyrui pavaldi!
Sekiau žvaigždes kely, kuomet sprukau
Nuo prakeiktų vedybų. Pasitelk
395 Sau Dikę į pagalbą ir priimki pats
Sprendimą, taip pagerbdamas dievus.

Pelagas

Sunku nuspręst. Manęs teisėju nesirink.

Jau ir anksčiau sakiau, jog vienas, be žmonių,
 Nespręsiu, nors esu valdovas, kad vėliau
 400 Man žmonės neprikištų, jei ištiks bėda:
 „Padėjai svetimiems, bet poli pražudei!“

Choras

Antistrofa III

Tai mato Dzeusas, giminė jisai
 Ir tau, ir man, jis viską pasveria,
 Paskirsto viską: kas blogai – blogiems,
 405 O kas gerai – doriems. Jei viskas sveriamą,
 Kodėl delsi teisingai pasielgt?

Pelagas

Dabar reikėtų viską blaiviai apgalvot,
 Kad iš sąmonės gelmių išnirtų man
 Mintis protinga, aiški, ne per daug paini,
 410 Kaip mums pirmiausia savo poliui nepakenkt
 Ir kad patiems mums viskas baigtųsi gerai.
 Nereikia karo, kad atimtų jus jėga,
 Negalima ir jūsų, prisiglaudusių
 Prie aukuro, išduoti, nes tuomet baisaus
 415 Kerštingo dievo pyktį užsitrauksime.
 Net ir Hade jis neapleidžia mirusių.
 Tad ar nereikia pagalvot, kaip gelbėtis?

Choras

Strofa IV

Pagalvok, bet gerbk dievus,

Prieglobstį suteik mums!

420 Neišduok pabėgėlių,

Negarbingai išvartytų,

Iš toli atvykusių!

Antistrofa IV

Ir neleisk nuo aukuro

Mūsų atitraukti!

425 Tu – valdovas žemės šios!

Žvelk, kokie įžūlūs vyrai!

Saugokis jų įsiūčio!

Strofa V

Neleiski, kad pabėgėlę

430 Nuo aukuro per jėgą trauktų,

Už margo peplo tempdami

Lyg žirgą už žąslų.

Antistrofa V

Ką benuspręstumei, žinok:

435 Reikės už viską sumokėti

Vaikams taviems, taviems namams,

Nes Dzeusas teisingas.

Pelasgas

Jau pagalvojau. Viskas krypsta taip,

Kad su vienu ar su kitais man būtina

440 Kariauti. Laivas jau sukaltas vinimis

Ir jau nuleistas gervėmis į vandenį.
 Kur tik bepasisuksi, liūdesys visur.
 Kuomet išplėšiami namai, įmanoma
 445 Namų globėjui Dzeusui padedant, įgyt
 444 Ir susikraut dar didesnius namų turtus.
 Kai žodžiai lyg strėlė iš lūpų išlekia
 448 Netinkamu laiku ir širdį sužeidžia,
 447 Juos galima sušvelninti kitu žodžiu.
 Kad giminaičių kraujo nepralietume,
 450 Mums reikia paaukoti daugeliui dievų
 Gausias aukas. Nelaimės taip išvengsime.
 Visaip bandau nuo karo išsisukt. Geriau
 Apie bėdas man nežinoti nei žinot.
 Lai viskas bus gerai, nors aš tuo netikiu!

Choro vadov

455 Kaip baigsiu savo graudžią kalbą, paklausyk.

Pelargas

Kalbėk, klausysiu, nieko nepraleisiu aš.

Choro vadov

Mes turime apsiaustų juostas ir raiščius.

Pelargas

Turėti šitai moteriškėm pridera.

Choro vadov

Žinok, jie gali puikiai mums pasitarnaut...

Pelargas

460 Paaiškink, ką šiais žodžiais nori pasakyt.

Choro vadov

Jei nieko nežadėsi šitom moterim...

Pelsgas

Tai kam tada jums juostų prisireiks?

Choro vadov

Naujai papuošime šias statulas dievų.

Pelsgas

Mįslingi žodžiai. Nagi, aiškiai pasakyk.

Choro vadov

465 Ant šitų statulų mes pasikarsime.

Pelsgas

Kirtai per širdį žodžiais tartum botagu.

Choro vadov

Dabar jau supratai. Aiškiau tau pasakiau.

Pelsgas

Iškyla man daugybė kliūčių nelengvų.

Lyg upė liejas negandos. Aš patekau

470 Į neįveikiamą, neišmatuojamą

Nelaimių jūrą. Jokio uosto ten nėra.

Jei savo pareigos jums neįvykdysiu,

Nebeišpirksiu nuodėmės, kaip tu sakei.

Jei su vaikais Aigipto, tavo pusbroliais,

475 Prie sienų atsistojęs, kausiuos mūšyje,

Tai ar nebus skaudu, kad vyrams teks laukus

Dėl moterų aplaistyti krauju? Bijau
 Maldautojų globėjo Dzeuso įtūžio.
 Mirtingiems jis didžiausią baimę sukelia.

Danajui

480 O tu, merginų senas tėve, pasiimk
 Į savo glėbį kuo greičiausiai šakeles
 Ir jas tuojau sukrauk ant aukurų, skirtų
 Dievams čionykščiams, kad šalies gyventojai
 Jas pamatytų – tai įrodymas visiems,
 485 Kad jūs atvykot. Taip išvengčiau priekaištų.
 Mat liaudis mėgsta valdžią kaltinti. Gal kas,
 Pamatęs šakeles, merginų pagailės
 Ir įžūlių vyriškių būrio ims nekęst.
 Parodo žmonės palankumą silpnesniems.

Danajas

490 Išties kokia neįtikėtina sėkmė
 Pabėgėlių globėją gailestingą rast!
 Tu su mumis kartu pasiųsk palydovus
 Iš vietinių žmonių, kad mums pagelbėtų
 Dievų, globojančių šį miestą, šventyklas
 495 Ir aukurus surast. Taip eiti bus saugu,
 Nes savo išvaizda skiriuos: nepanašus
 Prie Nilo augęs į Inacho gentį. Pats
 Išdrįšęs eiti kelčiau baimę ir kas nors
 Užmušt galėtų draugą nepažindamas.

*Pelasgas**Pasisuk s karius*

500 Kartu keliaukit. Svetimšalis šis teisuus.
 Mieste jį prie šventyklų palydėkite.
 Nereikia daug kalbėt su sutiktais žmonėm –
 Atseit, jūreivį vedate prie aukurų.

*Danajas su palydovais išeina***Choro vadov**

Jam pasakei, ir jis išėjo, kur liepei.
 505 Ką man daryti? Kaip mane padrąsinsi?

Pelasgas

Paliki šakeles, nelaimės ženklus, čia.

Choro vadov

Aš tavo žodžiams paklusni. Jas padėdu.

Pelasgas

Dabar tu pasisuk ir link giraitės eik.

Choro vadov

Ji neįšventinta. Ar man joje saugu?

Pelasgas

510 Ne paukščių grobiui atiduosime tave.

Choro vadov

O jeigu piktesniems už gyvates baisias?

Pelasgas

Gražiai kalbėki. Su tavim gražiai kalbu.

Choro vadov

Nenuostabu – iš baimės protas drumsčiasi.

Pelasgas

Didžiulė baimė – ji būdinga moterims.

Choro vadov

515 Pradžiugink mano širdį darbu ir žodžiu.

Pelasgas

Danažo dukterims

Nuo jūsų pasitraukia tėvas neilgam.

Einu sušaukt čionykščius žmones ir nuteikt

Bendruomenę, kad ji jums būtų palanki.

Pamokysiu aš jūsų tėvą, kaip kalbėt.

520 O tu paliki čia ir vietinių dievų

Prašyki ir maldauki, ko tiktai geidi.

Keliausiu pats aš viskuo pasirūpinti.

Tegu Peitò, tegu sėkmė mane lydės!

Pelasgas su savo kariais išeina

Pirmasis stasimas

Choras

Strofa I

Valdovų valdove garbus,

525 Aukščiausiasis dieve, o Dzeuse,

Įgijęs valdžią didžiausią!

Klausyki, nuo vyrų aistros

Gelbėki atžalas savo!

530 Paskandink purpurinėj jūroj
Juodasuolį prakeiktą jų laivą!

Antistrofa I

Pažvelgęs į moteris šias,
Tu giminę senąją mūsų,
Kuri iš pramotės kilo,
Pagirki dažnai. Prisimink,
535 Kaip tu Ijò glamonėjai!
Iš dievų giminės mes gimėm,
Ir ši žemė – tai mūsų tėvynė!

Strofa II

Praėjom motinos pėdom
Per pievas žydinčių gėlių,
540 Kur karvių bandos ganės.
Ten gylio vejama Ijò
Praradus protą blaškėsi.
Aplankė daug žmonių jinai
Ir žemės kitą krantą
545 Pasiekė ji, įveikusi
Sąsiaurį audringą.

Antistrofa II

Ji bėgo Azijos žeme
Per Frigijos avių laukus,
Per Misijos Teutrantą,
550 Per Lidijos plačius slėniūs,

Kilikijos, Pamfilijos
 Kalnynus, amžinas upes,
 Žemes, labai turtingas,
 Ir garsią derliumi javų
 555 Šalį Afroditės.

Strofa III

Iš ten ji, sparnuoto piemens
 Geluonies genama, atkeliavo
 Į šventą derlingą giraitę,
 Į pievą, sniegais sudrėkintą,
 560 Ten, kur guli galingas Tifonas,
 Ten, kur liejasi Nilas švarusis.
 Tenai ji atbėgo pamišus
 Iš gėdos, iš geliančio skausmo,
 Tarytumei Heros mainadė.

Antistrofa III

565 Gyventojai šitos šalies
 Net pabalo iš baimės, išvydę
 Neįprastą vaizdą – būtybę,
 Pakeitusią išvaizdą savo,
 Besiganančią pievoj – ji buvo
 570 Pusiau karvė, pusiau moteriškė.
 Ar bandė tuomet nuraminti
 Žmogus koks Ijò nelaimingą,
 Sugeltą, klajojančią žemėj?

Strofa IV

Tik Dzeusas, amžinas valdovas,
 575 Tiek savo gydančia galia,
 Tiek dievišku kvėpavimu
 Ijò kančias nutraukè.
 Išliejo ašarom Ijò
 Skausmingą savo gėdą.

580 Teisybè, kad nuo Dzeuso ji
 Pagimdè puikų sūnų,

Antistrofa IV

Kuris palaimintas per amžius.
 Tada pradėjo žemè šaukt:
 „Jis – Dzeuso, teikiančio visiems
 585 Gyvybę, palikuonis!”
 Nes kas galėjo suardyt
 Klastingos Heros pinkles?
 Tai Dzeuso darbas. Giminė
 Taip kilo nuo Epafo.

Strofa V

590 Kurio gi dievo šauktis man,
 Beieškančiai teisybès?
 Tik to, kuris mums tėvas, viešpats,
 Kūrėjas, protėvis garbus,
 Nelaimėj gelbėtojas, Dzeusas palankus.

Antistrofa V

595 Nėra jis pavaldus kam nors,
 Visur jis viešpatauja,
 Nėra ko nors už jį viršesnio.
 Darbais pavirsta žodis jo,
 Ir viskas išsipildo, ką sumąsto jis.

Antrasis epeisodijas

Sugr žta Danajas ir jo palydovai

Danajas

600 Nurimkit, dukterys! Balsavo palankiai
 Šio krašto žmonės ir sprendimą priėmė.

Choro vadov

Senoli, sveikas! Gerą žinią atnešei!
 Papasakoki, ką galiausiai nutarė,
 Už ką rankas pakėlė dauguma žmonių?

Danajas

605 Argiečiai nubalsavo nedvejodami
 Ir mano seną širdį tuo pradžiugino.
 Virpėjo eteris, kai jie visi rankas
 Pakėlė už sprendimą, kad galėtume
 Jų žemėje gyventi ne kaip įkaitės,
 610 Bet laisvos ir neliečiamos. Nei vietinis
 Žmogus, nei atėjūnas mūsų negalės
 Paėmęs išsivest. Jei jėgą panaudos,

Ir jei mums nepadės kas nors iš žemvaldžių,
 Tas bus gėdingai išvartytas iš šalies.
 615 Priimti šitokį sprendimą pelasgūs
 Įtikino valdovas, perspėjęs, kad ims
 Maldautojų globėjas Dzeusas neapkęst
 Argiečių, nes nusikaltimą dvigubą
 Jie bus tuomet padarę – tiek prieš gimines,
 620 Tiek prieš svečius, ir miestą neganda ištiks.
 Išgirdę tai, net šauklio neparaginti
 Balsuot argiečiai ėmė, greitai kelt rankas.
 Ir nors pelasgų liaudis klausės šios sklandžios
 Kalbos, tačiau tik Dzeusas lėmė pabaigą.

Choro vadov

625 Dabar kalbėkime maldas
 Už argiečius, dėkokim jiems!
 Svečių globėjas Dzeusas lai
 Pamatęs, kaip mes meldžiamės
 Laimingą baigtį siunčia!

Choras

Strofa I

630 O dievai, iš Dzeuso kilę,
 Paklausykite manęs!
 Kaip karštai dabar meldžiuosi,
 Jums aukodama, maldauju,
 Kad Arėjas įžūlusis,

635 Mėgstantis kovų garsus,
 Pjaunantis laukuos mirtingus,
 Ateity pelasgų miesto
 Nepaverstų pelenais,
 Bausdamas už tai, kad Argas,
 640 Nubalsavęs palankiai,
 Nutarė priglaust mieste
 Šias maldautojas bėgles.

Antistrofa I

Taip balsuodamas palaikė
 Argas šitas moteris,
 645 Dzeuso kerštą atsiminęs.
 Neįmanoma jam niekaip
 Pasipriešint. Nepajėgia
 Jo jokie namai pakelt.
 Kas pajunta Dzeuso kerštą,
 650 Tam bėda. Šias giminaites,
 Dzeuso saugomas garbaus
 Ir maldaujančias priglausti,
 Argo miestas neatstums,
 Nesuteršęs aukurų,
 655 Jis įtiks visiems dievams.

Strofa II

Tegu padėkos malda
 Iš lūpų merginų išskris!

Lai niekad maras žiaurus
 Miesto žmonių neišpjaus!
 660 Lai žuvusių vyrų krauju
 Laukai niekada nepatvins!
 Lai žiedo jaunystės gražaus
 Karas nuožmus nenuskins!
 Tegu sutuoktinis Kipridės
 665 Arėjas, baisus žmogžudys,
 Nenutrauks gyvenimo siūlo!

Antistrofa II

Tegu aukurai liepsnos
 Ir sups juos senieji žyniai,
 Kurie gerai šiuo miestu
 670 Rūpinsis, Dzeusą pagerbs,
 Globojantį maldininkus
 Ir tvarkantį lemtį pagal
 Įstatymus savo senus.
 Lai visada vis kiti
 675 Užgims šito krašto valdovai!
 Tegu Artemidė pati
 Prižiūrės, kaip moterys gimdo!

Strofa III

Lai Arėjas kruvinasis
 Argo miesto nenusiaubs!
 680 Dievas šis nemėgsta šokti

Ir dainuot, patinka jam
 Ašaras gailias išspausti,
 Kelt tarpusavy kovas.

Lai baisių ligų daugybė
 685 Miestiečius visus aplenkia,
 O jaunimui lai Likietis
 Būna palankus!

Antistrofa III

Lai šiai žemei derlių siunčia
 Dzeusas ištikus metus!
 690 Lai ganyklose avelės
 Prieauglį atsiveda!
 Lai dievai gėrybes teikia!
 Lai prie miesto aukurų
 Dainiai skambia dainą traukia!
 695 Lai, formingei garsiai skambant,
 Iš šventųjų lūpų veržias
 Maloni giesmė!

Strofa IV

Lai liaudis, miestą valdanti,
 Jo tvarką saugo atidžiai,
 700 Tegu šalies gerove rūpinas valdžia,
 Tegu ji svetimšaliams būna palanki!
 Tegu suteikia noriai jiems visas teises,
 Kol dar neprasidėjo karas!

Antistrofa IV

Lai žmonės garbins visada
 705 Šį kraštą saugančius dievus,
 Prisilaikydami senųjų papročių,
 Su laurų šakomis ir jaučių aukomis!
 Nes gerbti protėvius – trečiasis priesakas,
 Įrėžtas įsakuose Dikės.

*Danajus**Stov damas ant aukuro*

710 Maldom protingom jūsų, dukros, pritariu.
 Dabar be baimės tėvo paklauskite.
 Naujieną netikėtą pasakysiu jums.
 Nuo aukuro, kuris yra mums prieglobstis,
 Matau aš plaukiant laivą. Įžvelgiu bures,
 715 Regiu jo įrangą, apsauginius skydus,
 Matau ir laivo nosį, žiūrinčią pirmyn.
 Tas laivas plaukia vairininko valdomas.
 Kurie nelaukia jo, tiems rodos, kad per greit.
 Jau matosi jūreiviai. Juodus kūnus jų
 720 Paryškina balti drabužiai. Artinas
 Kiti laivai ir pagalbinės pajėgos.
 Jau pagrindinis laivas suskliudė bures
 Ir iš visų jėgų į krantą iriasi.
 Tai matant reikia neprarast savitvardos,

725 Ramybę išlaikyti, nepamiršt dievų.
 Dabar aš eisiu užtarėjų pasikviest,
 Nes gal šauklys arba pasiuntinys ateis,
 Panorę išsivest, kas buvo jų anksčiau.
 Tik šito neįvyks! Nesibijokite!

730 Tačiau jei jums pagalba susivėlintų,
 Nebus geresnės apsaugos nei aukuras.
 Drąsiau! Tikrai ateis lemtingoji diena,
 Ir kas dievų negerbia, susilauks bausmės!

Komas

Choro vadov

Bijau, o tėve! Greitasparniai jų laivai
 735 Artėja! Laiko jau visai neturime!

Choras

Strofa I

Išgąstis visą užvaldė mane.
 Argi vertėjo mums šitiek klajot?
 O tėve, mirštu iš baimės!

Danajjas

Balsavimas argiečių, dukros, palankus.
 740 Drąsiau! Žinau, kad Argas pakovos už mus.

Choro vadov

Labai pikta, gašli Aigipto giminė,
 Ištroškus karo! Tau, tai žinančiam, sakau.

Choras

Antistrofa I

Plaukia tvirtais, juodanosiais laivais,
 Tūžmo siaubingo pirmyn vedami
 745 Kariai, juodai apsirengę!

Danajas

Čia jie pačioj vidurdienio kaitroj sutiks
 Daugybę vyrų, turinčių stiprias rankas.

Choro vadov

Manęs, o tėve, nepalik! Juk moterys
 Kariaut nemoka! Vienos jos – tuščia vieta!

*Choras**Strofa II*

750 Pikti, klastingi mūsų priešai.
 Nedoros mintys jų, negerbia
 Jie lyg varnai šventųjų aukurų...

Danajas

Naudinga, dukros, mums, jei tų pačių žmonių,
 Kurių nekenčiat jūs, nekęsti ims dievai.

Choro vadov

755 Jie trišakio arba kitų dievų daiktų
 Neišsigąs, o tėve, ties į mus rankas.

*Choras**Antistrofa II*

Labai išdidūs, užvaldyti
 Gėdingo geismo, tartum šunys

Pasiutę ir dievų nepaisantys...

Danajus

760 Bet sako, už šunis vilkai daug stipresni,
Kietesnės javo varpos už papirusą.

Choro vadov

Tokių įsiutusių, begėdžių padarų,
Labai įtūžusių, reikėtų saugotis.

Danajus

765 Laivai ne tuoj atplauks, negreitai susiras
Jie vietą, kur galės pakrantėje tvirtai
Laivavirves pririšt, vadai jų neišdrįs
Iš karto inkaro išmesti, jeigu jie
Jau po saulėlydžio, tamsoj pasieks krantus,
Kur prieplaukos jokios laivams nėra. Naktis
770 Protingam laivo vadui neša rūpesčius.
Vadinasi, geriau karių neišlaipint,
Kol laivas dar nebus išmetęs inkaro.
Nors ir labai bijaisi, nepamiršk dievų.
O aš pagalbos kviesiuos. Miestas neatstums
775 Senelio iškalbaus, dar jauno širdyje.

Išeina

Antrasis stasimas

Choras

Strofa I

O kalnuotoji žeme, o vieta šventoji!

Ką teks mums iškęsti? Į kokį

Apidės slaptą kampilį pabėgt?

Kad virščiau aš dūmais tamsiaisiais!

780 Tada be sparnų pasikelčiau

Prie pat debesų, prie pat Dzeuso,

Ten, aukštai, kaip juodi pelenai

Išsisklaidžius bematant pranykčiau!

Antistrofa I

Neįmanoma jau nuo nelaimės ištrūkti!

785 Širdis nusiminus daužos!

Gąsdina tėvo matyti vaizdai.

Atrodo, iš baimės numirsiu.

Užnerti sau kilpą norėčiau

Anksčiau nei nekenčiamas vyras

790 Mano kūną paliesti mėgins!

Kad greičiau atitekčiau Hadui!

Strofa II

Kad sau vietelę susirasčiau etery,

Ten, kur į sniegą virsta debesys drėgni,

Ar uolą stačiau, aukštą,

795 Didžiulę, pliką, be ožkų,

Kur veisiasi vieni pesliai!

Nuo jos žemyn nušokčiau,

Kol manęs per prievartą

Apvesdinti nespėjo!

Antistrofa II

800 Nesibijau aš būti laimikiu šunims,
 Ar tapti paukščių, čia gyvenančių, grobiu.
 Tiktai mirtis išlaisvins
 Nuo neįmanomų kančių.
 Tegu mirtis ateis anksčiau

805 Nei spėsiu ištekėti!
 Kokį būdą man surast
 Išvengti šių vestuvių?

Strofa III

Raudokit, verkit! Lig dangaus
 Lai raudos sklinda ir dievus
 810 Pasiokia! Tėve, išklausyk,
 Maldų! Lai tavo akyse
 Nebūna prievartos jokios!
 Pagerbki tu maldaujančias
 815 Dabar, o viską valdantis
 Globėjau žemės Dzeuse!

Antistrofa III

Aigipto sūnūs įžūliai,
 Baisingo šėlo pagauti,
 Mėgina bėglę pasivyti,
 820 Triukšmingai sekdami kely,
 Ir siekia ją jėga paimt.

Bet, Dzeuse, tavo rankose
 Svarstyklės! Kas gi be tavęs
 Mirtingiems atsitinka?
Pasirodo egiptie i b rys

Choro dalyv s

Žir damos tol , viena kit pertraukdamos

825 Vaje, vaje!
 Štai pagrobėjas!
 Laive jis! Žemėj jau!
 Kad tu prapultumei, grobikė!
 Jis jau nulipęs...
 Ak! Dejuoju aš, verkiu!

830 Matau, kad tai pradžia manų kančių!
 Ir mano prievartos!
 Vaje, vaje! Pagalbon bėk!
 Žiauru ir įžūlu....
 Laive ir žemėje baisu...

835 Apginki mus, valdovė!

Tre iasis epizodas

eina egiptie i šauklys

Šauklys

Kreipdamasis Danajides

Bėgte bėgte į laivą kuo greičiau,
 Kiek neša jūsų kojos!
 O jei nebėgsite,

Nutvėrę už plaukų,
 840 Jus vilksime, badysim,
 Galvas nukaposime!
 Bėgte bėgte, prakeiktosios, greičiau!

Strofa I

Choras

O kad srauniam vandeny
 Sūriosios jūros kelyje
 845 Tvirtai sukaltas vinimis,
 Pražūtų šitas laivas!
 Įžulūs šeimininkai jo
 Tegu su juo pražūva!

Šauklis

Tau įsakau aš liautis šaukt.
 850 Greit aukurą palik, skubėk
 Prie laivo. Negerbiu
 Aš tų, kurie neturi
 Nei miesto, nei garbės....

Choras

Antistrofa I

Nebematysiu jau daugiau
 855 Laukus drėkinančio vandens!
 Žmonėms mirtingiems upė ši
 Suteikia daug stiprybės.
 Pati aš kilusi esu

860 Iš giminės šlovingos!

Šauklys

Į laivą tu, į laivą eik,
Ar norom, ar nenorom.
O jeigu ne, tuojau
Jėga tave nutempsiu,

865 Sugriebęs rankomis.

Choras

Strofa II

Vaje, vaje!
O kad tu būtum pražūvęs
Jūros audringos platybėj,
Nublokštas vėjų rytinių
Kur kyšulys Sarpedono,
870 Kur jo smėlėti krantai!

Šauklys

Tu aimanuoki ir vaitoki! Šauk dievus,
Nes aigiptiečių laivo nepavyks išvengt!

875 Dejuok, nelaimę savo dar gailiau apverk!

Choras

Antistrofa II

Vaje, vaje!
Kaip tu krioki, kaip tu loji,
Kaip tu rėki pasipūtes!

880 Nilas didingasis mato,
Kaip tu įniršęs! Lai tramdo
Tavo puikybę jisai!

Šauklys

Jums įsakau aš bėgt kaip galima skubiau
Į greitaeigį laivą. Ir nedelskit, nes
Nesidrovėsime vilkt, nutvėrę už plaukų.

Strofa III

Choras

885 O tėve, statulos manęs
Neapgina! Lyg voras jis
Į jūrą tempia prievarta
Lyg šmėkla kažkokia juoda!
Vaje, vaje, vaje, vaje!

890 O Žeme! Žeme motina,
Šį siaubą atitrauk!
Ateiki Dzeuse, Žemės vaike!

Šauklys

Aš vietinių dievų visai nesibijau.
Be jų išaugau ir be jų aš pasenau.

Antistrofa III

Choras

895 Gyvatė ta dvikojė, ta
Tikra angis vis prie manęs
Artėja, baisiai šnypšdama,

Ir taikos skaudžiai man įgelt!

Vaje, vaje, vaje, vaje!

900 O Žeme! Žeme motina,

Šį siaubą atitrauk!

Ateiki Dzeuse, Žemės vaike!

Šauklys

Jei kas atsisakys tuojau į laivą eit,

Pasigailės drabužių – juos suplėšysiu!

Choras

Strofa I

905 Valdovai miesto gerbiami! Žūstu aš!

Šauklys

Greit daug valdovų pamatysite – sūnų

Aigipto. Be valdovų nepalikssite!

Choras

Antistrofa I

Valdove, žuvom! Kaip labai kenčiame!

Šauklys

Atrodo, kad reikės nutvėrus už plaukų

910 Jus tempt, nes mano žodžiams nepaklūstate.

eina Argo karalius Pelasgas su kariais

Pelasgas

Šaukliui

Ei tu, ką čia veiki? Ir kaip galėjo tau

Į galvą šaut pelasgų žemę niekinti?

Galvoji, moterų kraštan atkeliavai?

Atvykėli, tu su helėnais užgauliai

915 Elgiesi, klysti ir stokoji nuovokos.

Šauklys

O ar galėjau aš pažeist įstatymus?

Pelasgas

Pirmiausia, nežinai, kad tu čia – tik svetys.

Šauklys

Kaip nežinau? Aš ieškau to, ką praradau.

Pelasgas

O kas globėjas tavo iš dievų, sakyk.

Šauklys

920 Globėjas didis – Hermis, viską randantis.

Pelasgas

Kalbi apie dievus, tačiau jų negerbi.

Šauklys

Prie Nilo esančius dievus aš garbinu.

Pelasgas

Dievai čionykščiai tau – tuščia vieta, matau.

Šauklys

Bėgles aš išsivesiu. Niekas neatims.

Pelasgas

925 Jei jas paliesi, tai tau smarkiai atsirūgs.

Šauklys

Girdėjau. Šiurkštūs žodžiai nedera svečiams.

Pelagas

Aš nelaikau svečiu negerbiančio dievų.

Šauklys

Sūnums Aigipto tai pranešiu. Išeinu.

Pelagas

Praneški, man nė motais, nesvarbu visai.

Šauklys

930 Kad pats žinočiau ir aiškiau praneščiau jiems,

Nes šaukliui privalu žinias tiksliai pranešt,

Ką pasakyti man reikės, kas priglaudė

Jų pusseserių būrį – šitas moteris?

Neteis Arėjas, liudininkų nesikvies

935 Teisman, kivirčo šito neįmanoma

Pabaigt sidabro išpirka, bet kovoje

Daug vyrų žus, palikdami gyvenimą.

Pelagas

Man savo vardą pasakyt? Vėliau tu jį

Ir tavo bendražygiai sužinosite.

940 O jas galėsi vestis, jeigu tik sutiks

Jos pačios eit ir tavo žodžių paklausys.

Mat miesto žmonės nutarė balsuodami

Šių moterų per prievartą neatiduot.

Žmonių sprendimas tvirtas, neįmanoma
 945 Nei jo pakeisti, nei atšaukti. Jo nėra
 Iškalto lentose ar knygų lapuose
 Nėra jo išrašyto, nesutvirtintas
 Jis antspaudu. Iš laisvojo žmogaus girdi
 Jį aiškiai. Nešdinkis man iš akių greičiau!

Šauklis

950 Atrodo, kad jau naujas karas prasidės.
 Te vyrai nugali, tebūna jų viršus!

Išeina

Pelagas

Čia rasit vyrus, šios šalies gyventojus,
 Ne tuos, pamėgusius miežinį gėrimą.
Moterims
 Jūs visos su tarnaitėm drąsiai eikite,
 955 Į tvirtasienį miestą, bokštų apsuptą.
 Tenai yra namų, daug pastatų bendrų.
 Ten aš gana gerai įsirengiau namus.
 Šiuose tvirtai suręstuose statiniuose
 Gyvensit su kitais. Jei jums labiau patiks,
 960 Galėsite apsigyventi atskirai.
 Kas jums geriausia ir labiausiai prie širdies,

Tą išsirinkit. Jūsų užtarėjas aš
 Esu, taip pat visi gyventojai, kurių
 Balsais šis nutarimas buvo priimtas.

965 Ar lauki dar kitų, už juos galingesnių?

Choro vadov

Kad gero už gera sulauktumei tu,
 Didingas pelasge!
 Palankus mums esi, todėl čia pasiųsk
 Mūsų tėvą Danają, kuris įžvalgas,
 970 Drąsus, sumanus. Jam dera pirmam
 Nurodyti mums, kokiuose namuose,
 Kokioj kaimynystėj geroj įsikurt.
 Svetimšaliams visi prikaišiot greiti.
 Lai viskas mums bus kuo geriausiai!

Pelsgas išeina

Palydov ms

975 Tegu vietos gyventojai tik pagarbiai,
 O ne žodžiais piktais jus, tarnaitės, lydės!
 Atsistokit dabar ir eikite taip,
 Kaip jus burtais paskirstė Danajas kadais,
 Dovanojęs mums kraičio po vergę.

eina Danajas su kariais

Danajas

980 Privalote argiečiams melstis, dukterys,
 Ir lyg olimpiniams dievams aukot, nuliet

Jiems atnašų, nes jie tikrai jus gelbėjo,
 Kai iš manęs išgirdo, kaip jus vijosi
 Tikrieji giminaičiai jūsų pusbroliai.
 985 Jie davė man palydą – ietininkus šiuos,
 Didžiulę garbę taip suteikdami, kad aš
 Nežūčiau netikėtai, ieties įveiktas,
 Ir kad netektų šaliai amžinai liūdėt.
 Už šitokią jų poelgį privalome
 990 Jiems dėkingumą jausti iš visos širdies.
 Prie tėvo priesakų, kuriuos įsiminėt,
 Dar įsikalkite galvon pamokymus:
 Per laiką atsiskleidžia nepažįstami.
 Kiekvienas pasiruošęs žmogų svetimą
 995 Apkalbinėti. Greitai sklinda paskalos.
 Jums patariu: man gėdos nedarykite,
 Nes jūsų amžius traukia vyrų dėmesį.
 Prinokusius vaisius išsaugoti sunku.
 Jų siekia žvėrys, siekia žmonės – kaip kitaip? –
 1000 Ir skraidantys, ir vaikščiojantys padarai.
 Kipridė praneša apie subrendusius
 Vaisius ir draudžia jų prieš laiką paragaut.
 Kuomet praeivis susitinka merginas,
 Atkreipęs savo žvilgsnį į jų žavesį,
 1005 Aistros pagautas, šaudo akimis į jas.
 Tegu nekęsim to, nuo ko mes bėgdami

Patyrėm daug vargų ir jūrą perskrodėm!
 Neužsitraukim gėdos, nepradžiuginkim
 Savųjų priešų! Turim du namus gyvent.
 1010 Pelasgas siūlo vienus, miestas šis – kitus
 Gyventi veltui. Mums labai pasisekė.
 Tik reikia jums laikytis tėvo priesakų
 Ir saugot dorą – už gyvybę ji svarbiau!

Choro vadov

Kad sėkmę siųstų mums olimpiniai dievai!
 1015 Dėl mūsų nekaltybės, tėve, būk ramus!
 Ir jei dievai ko nors naujesnio nenutars,
 Aš nuo ankstesnio kelio stengsiuos nenukrypt.

Eksodas

Danaidži choras, lydimas tarnai i , pajuda link miesto

Choras

Strofa I

Žygiuokit, garbindamos valdovus
 Ir palaiminguosius dievus,
 1020 Globėjus miesto, ir gyvenančius
 Prie Erasino senojo tėkmės!
 Užtraukite, tarnaitės, giesmę,
 Pašlovinkit pelasgų miestą!
 O Nilo žiotims himnų mes
 1025 Daugiau nebegiedokim!

Antistrofa I

Tačiau pašlovinkim upes, kurios
 Per šalį teka, nešdamos
 Gyvybę savo vandenių srauniu
 Ir juo drėkindamos našias žemes.
 1030 Skaisčioji Artemide, saugok
 Šias moteris, kad Kiterietė
 Jų nepriverstų niekada
 Per prievartą tekėti!

Tarnai i choras*Strofa II*

Mes nepamiršime džiugia giesme
 1035 Pašlovinti Kipridės. Su Herà
 Prie Dzeuso ji arčiausiai sėdi.
 Ji, gudramintė, gerbiama
 Dėl nuostabių darbų. Su motina
 Ir Geismas, ir Peitò, kuriai
 1040 Negalim nieko atsakyt.
 Harmonija prie Afroditės,
 Švelnus Erotų šnabždesys.

Antistrofa II

Bijau, kad mums pabėgus, prasidės
 Nelaimės, skausmas, kruvini karai.

1045 Kodėl jie taip sėkmingai plaukė
 Ir pasivijo mus taip greit?
 Tai, kam įvykti lemta, lai įvyks!
 Valia didinga Dzeuso! Jos
 Išvengti neįmanoma!

1050 Daug moterų jau ištekėjo.
 Vedybos – moterų lemtis!

***Danajidži* choras**

Strofa III

Didysis Dzeuse, tu neleisk,
 Kad vestų mus Aigipto sūnūs!

Tarnai i choras

Geriausia, kad neleistų, bet

1055 Prašai tu neįmanomo!

***Danajidži* choras**

Tačiau tu nežinai, kas bus!

Tarnai i choras

Antistrofa III

Į Dzeuso širdį kaip pažvelgt,
 Ir kaip mintis man jo pažinti?

***Danajidži* choras**

Turėki saiką, kai meldies!

Tarnai i choras

1600 Kodėl mane taip mokini?

Danajidži choras

Nereikia širsti ant dievų.

Choras

Strofa IV

Lai Dzeusas valdovas išgelbės

Mane nuo baisių, pražūtingų

Vestuvių. Jisai iš nelaimių

1065 Ištraukė Ijò, jai ištiesęs

Kadaise gydančią ranką

Ir dievišką galią parodęs.

Antistrofa IV

Tu moterims pergalę duoki!

Jei gresia joms bėdos, tai skirki,

1070 Joms laimės daugiau nei nelaimės!

Lai teisūs sulauks teisingumo!

Manų maldų pasiklausę

Dievai sugalvos, kaip mus gelbėt!

Komentarai

1 eil.) Dzeusas, glob jas b gli – Dzeusas turėjo daugybę epitetų, atitinkančių įvairias jo veiklos sritis. Jis buvo svečių ir prašytojų globėjas, namų sergėtojas, prižiūrėjo susirinkimus, įstatymų vykdymą ir t. t.

9 eil.) Už pusbroli savo tikr j – Danajidžių tėvas Danajas ir Aigiptidų tėvas Aigiptas buvo broliai, Belo sūnūs. Danajas turėjo penkiasdešimt dukterų, Aigiptas – penkiasdešimt sūnų. Aigipto reikalavimu jo penkiasdešimt sūnų turėjo vesti penkiasdešimt Danajidžių, tačiau Danajas su jomis pabėgo į Argą, tuo metu valdomą Pelasgo.

13 eil.) Argas – miestas Argolidėje (šiaurės rytų Peloponesas).

14 eil.) Nes iš Argo yra m s visa gimin – Danajo ir Aigipto giminės pramotė buvo Argo karaliaus Inacho dukra Ijò.

16 eil.) Tely ia, kuri vaik s nuožmusis gyls – bijodamas Heros, Dzeusas pavertė savo mylimąją Ijò telyčia. Tuomet Hera pasiuntė gylį, kuris gėlė ir persekiojo nelaimingąją Ijò.

20 eil.) Pasi musios laikom b gli šakeles – vilnoniais siūlais apvyniotos alyvmedžio šakelės buvo prieglobsčio ar užtarimo prašančių maldautojų atributas.

25-26 eil.) Tre ioji dalis / Atiteko valdyt tau – nuvertę tėvą Kroną, Dzeusas, Poseidonas ir Hadas pasidalijo pasaulį. Dzeusui atiteko dangus ir žemė, Poseidonui – vandenynai ir jūros, Hadui – požemio karalystė (Hom. *Il.* XV. 189-191).

40 eil.) Aš Dzeuso vaik šaukiu – kalbama apie Danajidžių protėvį Epafą.

48 eil.) Jo vardas – Epafas – čia Epafos vardas siejamas su graikišku daiktavardžiu ἐπαφή – „prisilietimas“, atseit, Ijò pastojusi nuo dieviško Dzeuso prisilietimo.

61 eil.) Bals Ter jo žmonos – pasak mito, trakų karalius Terėjas, vedęs Atėnų karaliaus Pandijono dukrą Proknę, išprievartavo žmonos seserį Filomelą. Norėdamas nuslėpti šį nusikaltimą, Terėjas išpjovė Filomelai liežuvį, bet į drabužį įaudė seseriai laišką, kuriame papasakojo apie tai, ką buvo padaręs Terėjas. Keršydama vyrui Proknė nužudė judviejų sūnų Itiją ir jo mėsa pavaišino vyrą. Sužinojęs tiesą, Terėjas puolė seseris vyti, tačiau dievai juos – visus pavertė paukščiais: Proknę – lakštingala (pagal kitą mito variantą – kregždė), Filomelą kregždė (lakštingala), Terėją – tūtliu (Apollod. III. 14. 8. Ovid. *Met.* VI. 424-674). Pasak Hygino versijos, Proknė virto kregždė, Filomela – lakštingala, Terėjas – vanagu (Hyg. *Fab.* 45).

69 eil.) Jonin gaida – Antikoje buvo skiriamos kelios muzikinės dermės (joninė, dorinė, friginė, lidinė, miksolidinė, ajolinė ir lokrinė). Buvo manoma, kad šios dermės (arba tonacijos) išreiškia skirtingas nuotaikas. Dorinė buvo rimta ir didinga, joninė – liūdna ir t. t.

105 eil.) Belas – Epafo vaikaitis, Poseidono ir nimfos Libijos sūnus, Agenoro brolis dvynys, Aigipto ir Danajo tėvas (Apollod. II. 1. 4).

118 eil.) Apid – senasis Peloponeso pavadinimas. Apie šio vietovardžio atsiradimą žr. 260-270 eil.

120-121 eil.) Linin savo skraist ... / dažnai draskau – gedintys žmonės sielvartą išreikšdavo draskydami nagais ir mušdami kumščiais skruostus, galvą krūtinę ar drabužius (Hom. *Il.* 19. 284; A. *Ch.* 24-25; Eur. *Hel.* 1089; *Suppl.* 51, 76; *Tr.* 279, 794; *Andr.* 1210, *Or.* 961, 963, 1467), barstydami galvą pelenais (Eur. *Suppl.* 826-827) ir raudamiesi plaukus (A. *Ch.* 425; Eur. *Andr.* 826, 1209; *Tr.* 278). **Sidonija** – senasis Foinikijos sinonimas.

145 eil.) Dukra tyroji Dzeuso — kalbama apie Artemidė, kuri buvo netekėjusi deivė. Jos šventyklose tarnavusios žynės taip pat turėdavo būti netekėjusios, skaisčios mergaitės (Paus. VII. 19. 1).

158 eil.) Pas mirusi j Dzeus – kalbama apie Dzeuso ir Poseidono brolių Hadą, mirusiųjų karalystės valdovą, pas kurį Hermis atveda mirusiųjų sielas.

188 eil.) Geriau, merginos, jums pris st ant kauburio – šventyklos ir aukurai buvo laikomi šventomis vietomis. Jose žmogus patekdavo dievų globon. Išvesti iš šventyklos ar atitraukti nuo aukuro dievų globos ieškančių žmogų buvo laikoma šventvagyste.

189 eil.) Kur renkasi dievai – Dvylikos dievų aukuras stovėjo Atėnų agoros viduryje (Hdt. 2. 7; Thuc. 6. 54. 7; Paus. 5. 15. 1). Jame pagalbos ieškodavo skriaudžiami žmonės, todėl aukuras dar buvo vadinamas Gailestingumo aukuru (Paus. I. 17. 1).

212 eil.) Šit Dzeuso paukšt kreipkit s dabar – matyt, kalbama apie danguje pasirodžiusį erelį. Erelis buvo šventasis Dzeuso paukštis (Hom. *Il.* XXIV. 310-311)

214 eil.) Ir Apolono, išvaryto iš dangaus – pasak vienos mito versijos, nužudęs kiklopus Apolonas buvo išvarytas iš Olimpo ir turėjo ganyti Tesalijos karaliaus Admeto karves.

218 eil.) Regiu aš dievo ženkl – šit **trišak** – trišakis buvo jūrų dievo Poseidono atributas.

220 eil.) Hel n šalyje ir Hermis jums pad s – Hermis – vienas iš dvylikos olimpinių dievų, dievų pasiuntinys, keliautojų globėjas (Hom. *Od.* I. 38 ir kt.; Ar. *Plut.* 1160; Theoc. XXV. 5-6).

229 eil.) Hadas – požemio pasaulis, mirusiųjų karalystė, valdoma Dzeuso ir Poseidono brolio dievo Hado.

230 eil.) Kitas Dzeusas – žr. 158 eil. paaiškinimą.

239 eil.) Be glob j – svetimų valstybių piliečiais rūpindavosi oficialūs globėjai, vadinamieji proksenai.

250-251 eil.) *Pelaichtònas* – Aischilas pateikia retą mito versiją, kad iš žemės kilęs Palaichtonas buvo Argo karaliaus Pelasgo tėvas. Pasak labiau paplitusios versijos, Pelasgas – Dzeuso ir Niobės sūnus.

252 eil.) *Pelasgai* – taip buvo vadinama seniausioji Graikijoje gyvenusi gentis.

255 eil.) *Strimonas* – Trakijos upė.

256 eil.) *Peraibai* – karinga Tesalijoje gyvenusi gentis.

257 eil.) *Pindas* – kalnynas Graikijos šiaurėje tarp Tesalijos ir Epiro.

257 eil.) *Pajonai* – Makedonijoje gyvenusi gentis.

258 eil.) *Dodon* – Epire buvusi Dzeusui skirta seniausia Graikijos pranašavimo vieta, kurios žyniai pranašaudavo iš šventųjų ažuolų lapų šlamėjimo. Dodonės orakulas minimas Odisėjoje (Hom. *Od.* XIV. 327–39), Sofoklio tragedijoje *Trachiniet s* (Soph. *Trach.* 170) ir kt.

259 eil.) *Apid* – senasis Peloponeso pavadinimas.

261 eil.) *Naupāktas* – uostas Lokridėje, šiaurinėje Korinto įlankos pusėje.

265 eil.) *Gajā* – iš Chaoso atsiradusi Žemės deivė, visų pramotė.

268 eil.) *Amazon s* – karingos moterys, gyvenusios Mažojoje Azijoje prie Termodonto upės.

291 eil.) *Yra argie i žem j Heros šventykla* – Hera buvo Argo miesto globėja (Hdt. 1. 31). Šis polis garsėjo kaip svarbi Heros garbinimo vieta (Hom. *Il.* IV. 50-52; Eur. *IT.* 221-223; Pind. *N.* 10.1-2). Deivei skirtos apeigos vykdavo Herajone – šventoje teritorijoje, kurioje stovėjo Heros šventykla (Soph. *El.* 8). Ši šventykla buvo sugriauta per 423 m. pr. Kr. kilusį gaisrą.

305 eil.) *Argas, žem s vaikas, Hermio užmuštas* – Hera paskyrė šimtaakį milžiną Argą saugoti Ijò. Dzeusas liepė Hermiui užmušti Argą, jis tą ir padarė, užmigdęs visą šimtą Argo akių.

311 eil.) *Memfis, Kanobas* – Egipto miestai.

315 eil.) *Epafas, nes t karv Dzeusas paliet* – žr. 48 eil. paaiškinimą.

317 eil.) *Libija* – Epafo duktė, su Poseidonu susilaukusi dvynių – Agenoro ir Belo.

319 eil.) *Šiam gi – s n s du* – kalbama apie Belo sūnus Aigiptą ir Danają.

345 eil.) *Diev apvainikuot* – graikai dievų statulas dažnai puošdavo vainikais.

359 eil.) *Temid* – Urano ir Gajos dukra, antroji Dzeuso žmona, Horų ir Moirų motina, teisėtvarkos deivė.

395 eil.) Dik – Dzeuso ir Temidės dukra, teisingumo deivė, įstatymų ir teismų globėja.

403 eil.) Jis visk pasveria – Dzeusas auksinėmis svarstyklėmis sverdavo žmonių likimus (Hom. *Il.* VIII. 68 sq.; XXII. 209).

457 eil.) Mes turime apsiaust juostas ir raišius – moterų drabužis peplas būdavo sujuosiamas po krūtine. Moterys taip pat nešiodavo krūtis prilaikančius raiščius.

497 eil.) Inachas – Argo karalius ir Inacho upės dievas, Ijò tėvas.

523 eil.) Peitò – Įtikinėjimo deivė.

546-547 eil.) veikusi / S siaur audring – klajodama po pasaulį, Ijò, paversta telyčia, perbrido sąsiaurį, jungiantį Marmuro ir Juodąją jūras, todėl šis sąsiauris gavo pavadinimą Bosporas. Graikiškai tai reiškia „karvės brasta“.

548 eil.) Frigija – Mažosios Azijos sritis.

549 eil.) Misija – netoli Helesponto buvusi Mažosios Azijos šalis. **Teuquantas** – Misijos miestas.

550 eil.) Lidija – Mažosios Azijos sritis.

551 eil.) Kilikija, Pamfilija – Mažosios Azijos sritys.

555) Šal Afrodite – matyt, kalbama apie Foinikiją, kur buvo garbinama deivė Astartė, graikų tapatinta su Afrodite.

560 eil.) Ten, kur guli galingas Tifonas — jaunesnysis Gajos ir Tartaro sūnus Tifonas, milžiniškas mikstantropinis padaras, turintis šimtą gyvačių galvų ir žmogaus liemenį, susirėmė su Dzeusu ir buvo jo nukautas. Dzeuso ir Tifono susirėmimą aprašo Antikos autoriai (Hom. *Il.* VIII. 780 sqq.; Hes. *Theog.* 820-880, Apollod. I. 6. 3). Su Egiptu Tifoną sieja ne tik Aichilas, bet ir logografas Hekatajas, vadinęs Tifoną Egipto dievu Setu (apud Hdt. II. 144). Matyt, mitas apie Tifoną yra atėjęs iš Rytų šalių.

564 eil.) Mainad – mainadėmis („pamišėlėmis“) buvo vadinamos Dioniso garbintojos, kurios dalyvaudavo Dioniso apeigose, sekdavo šį dievą apsiraizgiusios gebenėmis ir vynuogienojais, siautėdavo, draskydamos ir daužydamos viską, kas pasitaikydavo joms kelyje.

634 eil.) Ar jas ž luisis – vienas iš olimpinių dievų Arėjas buvo žiaurus, stichiško, viską naikinančio karo dievas.

664 eil.) Kiprid – taip buvo vadinama meilės deivė Afroditė, išnirusi iš jūros putų netoli Kipro salos. Kipro Pafos miestas buvo svarbiausias Afroditės garbinimo centras (Hom. *Od.* VIII. 363).

676-677 eil.) Tegū Artemid pati / Priži r s, kaip moterys gimdo – Artemidė buvo atsakinga už gimdymą ir vaikų priežiūrą, kartais būdavo tapatinama su gimdymo deive Eileitija.

686 eil.) Likietis – „vilkinis“, dievo Apolono epitetas. Pasak vienos versijos, šis epitetas susijęs su Likija, Mažosios Azijos sritimi, kurioje stovėjo daug Apolonui skirtų šventyklų; pasak kitos versijos, Apolonas pramintas Likiečiu todėl, kad jis saugojo bandas nuo vilkų (gr. λύκος – vilkas).

695 eil.) Forming – panašus į lyrą, bet už ją primityvesnis styginis instrumentas. Homero epo herojai groja arba forminge (Hom. *Il.* IX. 186-187; XVIII. 569; Hom. *Od.* XXI. 430 ir kt.), arba kitara (Hom. *Il.* III. 54; XIII. 731; Hom. *Od.* I. 153, 159; VIII. 248). Kartais formingė ir kitara būdavo sutapatinamos (Hom. *Il.* XVIII. 569-570).

760 eil.) Už šunis vilkai daug stipresni – vilkas buvo Argo simbolis, iškaltas ant šio miesto monetų. Šunis čia, matyt, simbolizuoja egiptiečius.

761 eil.) Kietesn s javo varpos už papirus – metaforiškai palyginami javais mintantys helėnai su papirusą auginančiais egiptiečiais.

778 eil.) Apid – žr. 118 eil. paaiškinimą.

885 eil.) Laukus dr kinan io vandens – kalbama apie Nilo upę.

869 eil.) Sarpedono kyšulys – kyšulys Mažojoje Azijoje, Kilikijos srityje.

920 eil.) Hermis – žr. 220 eil. paaiškinimą.

945-946 eil.) Jo n ra / Iškalto lentose — Rytų šalyse, pvz., Egipte, Persijoje, valdovų įstatymai būdavo iškalami akmeninėse lentose arba užrašomi papiruso lakštuose.

1021 eil.) Erasinas – Argolidės upė.

1031 eil.) Kiteriet – Afroditė. Kiteros sala buvo viena iš svarbiausių Afroditės garbinimo vietų. Ten stovėjo seniausia Graikijoje Afroditės Uranijos šventykla (Paus. III. 23. 1). Pasak Herodoto (Hdt. I. 105), kad šią Afroditės šventyklą pastatė salą užėmę finikiečiai.

1041 eil.) Harmonija – Arėjo ir Afroditės duktė.

1042 eil.) Erotas – meilės dievas, Afroditės pagalbininkas. Vėlesniais laikais minimi ne vienas, bet keletas Erotų.